

Medresesemi / Tekkemi istiyorum Mehmet Ali BULUT

Durup dururken, medreselerden, tekkelerden neden söz ettiğimi merak etmiş olabilirsiniz. Ama bence tam zamanıdır bunları konuşmanın ve hatırlamanın.

Medrese, tekke, zaviye, dergâh... bütün bunlar, Resulullah'ın '**soffa**'sının (ehli suffice) zaman ve mekanlara dağılmış, her bir coğrafyada farklı isim ve hal almış evlatları, müritleri, talebeleri, muakibleri ve bir nevi devamlarıdır.

Medrese de tekke de, zaviye de dergah da hep o görklü Peygamberin (asv) sofasındaki sohbet ve eğitimin ruhaniyetinden vücut buldular.

Ehli Suffe dediğimiz her biri **rahle-i nebide yetişen** ankalar, kısa zamanda uçup her biri bir kıtanın başına konup orada İslamiyet'i yaydılar, dağıttılar, filizlendirdiler. Onların o samimi ve âlicenap fedakârlıkları olmasaydı, ne Fars İslam ile buluşur, ne Türk İslam ile şereflenir, ne Kurt Seyyidlere ahbab olurdu...

Her biri Medine'den alem tarlasına ekilen tohumlar oldular ve düştükleri zeminde yeşerip hikmet ve marifet ağacının dal budak salmasına vesile oldular.

Cemil Meriç, 'İslam medeniyeti sohbetin eseridir' derken bu hikmete dikkat çeker işte. Onların o mekân tutma ve vardıkları yerde filizlenme gayret ve kabiliyetleri olmasaydı, bizim gibi oturup, insanların, kendi ayaklarına gelmesini bekleselerdi ne '**Maveraunnehir**' ihtida ederdi, ne Endülüs'te hikmetin ve bilgeliğin raksı yaşanırdı, ne İstanbul fethedilirdi.

Elbette Cenab-ı Hakkın bir muradı var ise o, olur. Fakat olma, o muradın içinde saklı talep ve o talebi gerçekleştirmesi beklenen eşyadaki kabiliyetle mümkündür.

Çünkü bazen Allah'ın muradı, insanın iradesinin doğru yönde kullanılması şartına bina edilir. İnsan o şartı yerine getirmezse o murat hasıl olmaz. İşte bugün İslamiyet, dünyanın yarı kıtasına yayılmışsa onların eseridir.

Ve eğer hâlâ dünyanın tamamını kuşatmamışsa, o da bizim tembelliğimizin eseridir...

* * *

Durup dururken, medreselerden, tekkelerden neden söz ettiğimi merak etmiş olabilirsiniz. Ama bence tam zamanıdır bunları konuşmanın ve hatırlamanın.

Hükümet'in başlattığı açılımın, elbette hemen netice vermesini biz de beklemiyoruz. Ancak, şu **açılım kavramı**, doğduğu andan itibaren her iki tarafı da rahatsız etti.

Türkler, açılımla, **birilerine ayrıcalık verildiği** fikrine kapıldılar. Kürtler ise, **TC bize lütufta mı bulunuyor** deyip, uzatılan eli tutmadılar. İki halk arasında kalplerin yumuşatılmasına vesile olacak bir hali, tek taraflı olarak bir muzafferiyet havasına döküp baltaladılar.

Bendeniz, şu '**açılım**' kelimesinin telaffuz edildiği gün, tesadüfen **Ülke Tv'de Sevgili kardeşim Turgay Gülerin hazırlayıp sunduğu, Sıradışı'**nda canlı yayında idim. İlk konuşmamda hemen bu kelimenin doğru olmadığını, '**açılım**' yerine, '**rejimin insanileştirilmesi**' ve ya '**demokratlaşması**' ifadelerinin kullanılması gerektiğini söylemiştim. Esasında, '**açılım**' kelimesinde birinin diğerine bir ianesi, bir jesti söz konusudur. Başa kakmayı da içerir.

Oysa biz çok iyi biliyoruz ki, ‘**açılım**’ adı altında yapılmak istenenlere, Kürtler kadar Türklerin de –hatta belki daha ziyade- ihtiyacı var. Çünkü aynı anda, aynı zihniyetin aynı küfrî planlarıyla mağdur edildik. Kayıplara uğradık.

Esasında plan, en başından, **Türklüğü ve Türk milletini İslam’ın bazı** şearirine (ezan, Cuma, örtü vs gibi) **karşı**

kullanma planıydı

. Türkleri İslamiyetten koparmak, bin yıllık tarihini leke-dar etmek ve onu bütün bütün sukut ettirmektir. Böylece

Türk

, içi boşaltılmış, manası alınmış, kuru bir ceset haline gelmiş ve İslam’ın savaşıyan topluluğu olmaktan çıkarılmış olacaktı. İşte Birinci Cihan Harbinden sonraki asıl plan buydu. Sevr onun adıydı. Biz böyle bir şeyi kabul etmeyeceğimizi İstiklal Harbiyle gösterdik.

Bunun üzerine onlar daha derras planlarla arzularını bizim planlarımızımız gibi bize uygulattılar.

*İnkılâplarla ‘**muassır medeniyet seviyesine**’ çıkacağımızı zannederken, bir de gördük ki atımız, Batı ahırına çekilip bağlanmış, ellerimiz ve ayaklarımıza da bukağılar vurulmuş!

*Bir sabah uyandığımızda, bir de gördük ki, babamızın yazdığı kitapları okuyamaz olmuşuz.

*Nenemizin giydiği izareyi yırtıp atmışız.

*Başımız her derde girdiğinde, huzurumuz bozulduğunda, kendimizi yalnız hissettiğimizde sığınıp huzur bulduğumuz, kalben ve bedenlen tımar edildiğimiz tekleler zaviyeler, dergâhlar, hasılı bütün irfan ocakları kapanıvermiş.

*Her sabah, her akşam, serin sularında yunduğumuz şadırvanlarımız, sebillerimiz akmaz olmuş!

*Bizi birbirimize bağlayan metin ipler koparılmış ve hakka çağrı davetimiz olan ezan yasaklanmış...

Oysaki Türk milleti, ‘**insaniyet-i kübra olan İslamiyet**’i, tekkeler ve zaviyeler eliyle almıştı. Türklerin hakiki manada İslamiyet özüyle karşılaşması

Hallacı-ı Mansur

’un gayretleriyle olmuştu. O

Ahmet Yesevi

’deki ateşi körüklemiş o da o ateş ile Türkistan illerini aydınlatıp koca bir kıtayı tekke haline getirmişti.

Molla-i Cüzeyri (Cizreli)nin olması gereken bir beyit var aklımda, der ki: “**Mim, matlae Şemse Ehad âyine sifet-gir. Lamı’ ji arab berqe ji fehhâre acem da!**”

(Mim, yani Muhammed (asv) Vahdet güneşinin doğdum makarrıdır. O, hikmet güneşinin ‘şark’ıdır. O güneş parıldayınca herkes aynesini ondan yana tuttu. Evet parıltı Arap’tan çıktı fakat onun aydınlığı Acem’e (yani Kürt, Fars ve Türk) vurdu.)

Evet, İslam Mekke’den çıktı önce Medineyi sonra tüm coğrafyayı ve âlemi aydınlattı. **Farslar, g alipler**

in eliyle İslam’ı kabul ettiler.

Kürtler

, Emevi zulmünden kaçıp Güneydoğu Anadolu’nan sarp dağlarına sığınan Ehl-i Beytin, rahle-i tedrisinde ve onlara hizmet ederken İslam’ı öğrendiler.

Türkler ise, tasavvuf ve tarikatlar yoluyla İslam’ı benimsediler. **Hallac-ı Mansur**’un Türk illerine gitmesine kadar, Müslüman Araplarla Türkler sürekli savaştılar. İcbar ve zor ile bir takım Türkler İslamlaştı ama Türklerin kitleler halinde İslamiyet’i kabul etmeleri, İslamiyet’in çıkışından en az 300-350 yıl sonra ve mutasavvıflar eliyle oldu.

Bunlar birer **ilahi remizdir** ki, **Fars’ın itaatine sebep güç, Kürdün itaatine sebep ilim tahsili ve Türk’ün itaatine sebep güzel söz ve nasihattir**.

* * *

Geçtiğimiz yüzyılın başında Türk milletini ve onun şahsında İslamiyet'i mağlup etmek isteyenler de bunun analizini yapmıştı ve farkındaydı.

O yüzden, Türk milletini tekkelerden ve zaviyelerden mahrum bıraktılar. Çünkü Arapça bilmeyen Türklerin, İslam'dan anladığı '**edeb**'di. Eline, diline, beline sahip olmak! Bu da tasavvufun özüydü. Eğer bu millet tasavvufsuz bırakılırsa ölürdü. O yüzden Türklerin tarikat kapılarını kapattılar. Ama dikkat edin, Balkanlardaki bir tür lakaytlık olan Bektaşiliğe dokunmadılar. (Anadolu Bektaşiliğini kast etmiyorum. Anadolu Bektaşiliği de yerli bir tekke olduğu için o da kapatıldı. Buna karşılık, Rumeli Bektaşiliği, -belki de Atatürk bir ara oralardan nasıplendiği için onun kapatılmasına izin vermedi- ve bir tür gösteriye dönüştürülmüş olan Mevleviliğe dokunmadılar. Bunun dışında ne kadar ocak, tekke, dergâh, zaviye, zikir hane varsa hepsi kapatıldı...

Bugün bizde tekke yok, dergâh yok, zaviye yok. O yüzden de **cemaatler var**. Ama cemaatler bir aidiyetten başka bir şey veremiyor. Biraz da para toplayıp yardım yapıyorlar o kadar. Hâlbuki eskiden,

Nakşî

ve tüm kolları

, Kadirî

ve tüm kolları, her Cuma gecesi, ya devran ya hatme yaparak, insanlarımızı ıslah ederler, ikmal ederler, bir ve bütün haline getirirlerdi. Kadirîler, harici tağutları yıkar, Nakşîler, enfüsi ilahları imha ederlerdi. O yüzden de muvahhide bir topluluktuk.

Şimdi para toplamaktan ibaret cemaatler haline gelmişiz. Eminim bir yerlerde yine zikirler, devranlar ve hatmeler oluyordur. Olmasaydı bugünlere gelinemezdi..

* * *

Bizim tekkelerimize karşılık Kürtlerin de medreselerini kapattılar. En azından ta 1961 yılına kadar (yani Bütün seyyid ailelerinin başlarını zorla Sivas Kampına toplayıp dağıttıkları zamana kadar, Doğu Anadolu'da her şeye rağmen biraz tasavvuf ve tarikat vardı. O hadiseden sonra orada da yok oldu)ıkları zamana kadar) Çünkü onları İslamiyet'e bağlayan can damarı da

medreselerdi.

Şimdi Türkiye yeni bir yeniden ihya hareketi yaşıyor eksikli ve sıkıntılı da olsa. Öyleyse buradan ehli hamiyete seslenme hakkımız vardır ve diyoruz ki:

-Siz gerçekten Türkler ve Kürtler arasında kalplerin yeniden telif edilmesini istiyor musunuz? Öyleyse İslam'ı ayağa kaldırın. Bu da, ancak Türklerde tasavvuf ocaklarını, Kürtlerde de medreseleri yaygınlaştırmakla olur.

Bir hadis şerif var: **'Kad bedee'l-islamı garîben su yuîdu garîba'** der. Bu hadis, çoğu kere **'İslam garip geldi, garip gidecek'**

diye aktarılır. Bu mana da doğru olabilir ama ben şahsen onu

'yuîdu'

kelimesinin içeriğine dayanarak diyorum ki,

"İslam garip başladı

-ve zevale yaklaşmışken-

yeniden ihyası da garip olacaktır

"

Demek ki İslam'ın yeniden canlandırılması söz konusudur. Öyleyse başlangıçtaki usulü seçmemiz gerekir ki netice alınsın. Yani acilen, **Tağ** medresesi, **Van** medresesi ve özellikle seyyidler resmi geçidi olan

Norşin

ve

Tillo

medreseleri hemen ve hiç bekletilmeden ihya edilmeli ve burada eğitim görecekt olanlara devlet yardımı yapılmalıdır.

* * *